

Sygn. akt VII U 280/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2021 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Daria Więch

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 maja 2021 r. w Warszawie

sprawy M. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)w W.

o wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. z dnia 10 grudnia 2019 roku nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. z dnia 10 grudnia 2019 roku nr (...) w ten sposób, że stwierdza, że zadłużenie odwołującego M. W. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres 02/2014 i 09/2014 wynosi 1.250,84 zł plus 550,00 zł z tytułu odsetek, zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres 02/2014 i 09/2014 wynosi 540,80 zł plus 239,00 zł z tytułu odsetek, zadłużenie z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 02/2014 i 09/2014 wynosi 110,14 zł plus 49,00 zł z tytułu odsetek,

2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie,

3. nie obciąża odwołującego kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

W dniu 27 stycznia 2020 r. **M. W.** złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. z dnia 10 grudnia 2019 r., znak: (...) i wniósł o nienaliczanie kwot składek wymienionych w tej decyzji.

W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że od września 2015 r. przestał prowadzić działalność gospodarczą. Oświadczył, że nie dokonał wyrejestrowania działalności, ponieważ w tamtym okresie nie kontrolował swojej choroby. W 2017 r. trafił do szpitala po próbie samobójczej, następnie po rekonwalescencji odbył terapię odwykową. Odwołujący podkreślił, że może udokumentować zakończenie faktycznej działalności rozwiązaniem umowy najmu punktów handlowych (odwołanie, k. 3-3v. a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 10 grudnia 2019 r., znak: (...) stwierdził, że M. W. jest dłużnikiem organu rentowego z tytułu nieopłaconych składek za okres od 02/2014 do 12/2017 na łączną kwotę 38.831,62 zł. Organ rentowy powołał

się na treść art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazując, że odwołujący jako płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Organ rentowy na podstawie wpisu w (...) ustalił, że M. W. rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej od 1 lutego 2011 r. i do dnia wydania zaskarżonej decyzji nie wyrejestrował działalności gospodarczej (odpowiedź na odwołanie, k. 5 – 5v. a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. W. w okresie od dnia 1 lutego 2011 r. prowadził własną pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą M. W. – wspólnik spółki cywilnej (...) siedzibą przy ulicy (...), lok. 68 w W.. Przedmiotem powyższej działalności gospodarczej była sprzedaż detaliczna mięsa i wyrobów z mięsa prowadzonej w wyspecjalizowanych sklepach. Ubezpieczony dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych od dnia 7 lutego 2011 r. (wydruk (...), k. 37 a.s., druk (...) z dnia 7 lutego 2011 r. – nieponumerowane karty a.r.).

W okresie od dnia 1 lipca 2014 r. do 1 października 2015 r. M. W. składał deklaracje rozliczeniowe ZUS DRA (deklaracje ZUS DRA, k. 41-72 a.s.). W ramach poprowadzonej działalności ubezpieczony współpracował z Biurem (...), współpraca rozpoczęła się w lipcu 2014 r., a zakończyła w listopadzie 2015 r. Z uwagi na problemy (...) s.c. od 15 września 2015 r. nie prowadziła sprzedaży detalicznej w zakresie objętym wpisem do ewidencji z uwagi na rozwiązanie umowy najmu lokalu przy ul. (...) lok 68 (rozwiązanie umowy najmu z dnia 15 września 2015 r., k. 13 a.s., pismo Biura (...) z dnia 2 czerwca 2020 r., k. 40 a.s.).

Z tytułu prowadzonej działalności spółka cywilna (...) w 2014 r. osiągnęła dochód w wysokości 14.151,30 zł, w 2015 r. poniosła stratę w wysokości 30.885,85 zł, w 2017 r. dochód wynosił 0,00 zł, zaś za 2016 r. nie złożono zeznania podatkowego (pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 26 maja (...). wraz z załącznikami raportami deklaracji PIT-36 oraz PIT/B, k. 21-33 a.s.).

W dniu 29 stycznia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat W. P. wszczął z urzędu postępowanie w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy. W wyniku przeprowadzenia w/w postępowania organ rentowy wydał w dniu 10 grudnia 2019 r., decyzję znak: (...) mocą, której stwierdził, że M. W. posiada zaległości w opłacaniu składek na łączną kwotę w wysokości 38.831,62 zł na którą składają się: należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od lutego 2014 r. do grudnia 2017 r. obejmujące zaległe składki w kwocie 20.899,73 zł plus odsetki od zaległych składek w kwocie 5.216,00 zł oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2014 r. do grudnia 2017 r. obejmujące zaległe składki w kwocie 8.413,79 zł plus odsetki od zaległych składek w kwocie 2.111,00 zł, a także należności z tytułu składek na Fundusz Pracy za okres od lutego 2014 r. do grudnia 2017 r. obejmujące zaległe składki w kwocie 1.752,10 zł plus odsetki od zaległych składek w kwocie 436,00 zł (zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 29 stycznia 2018 r., zawiadomienie o zakończeniu postępowania z dnia 27 listopada 2018 r., decyzja z dnia 10 grudnia 2019 r. – nieponumerowane karty a.r.).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego M. W. wniósł odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie, k. 3-3v. a.s.).

Postanowieniem z dnia 10 marca 2021 r. Sąd zobowiązał organ rentowy do hipotetycznego wyliczenia zaległości odwołującego z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz składek na fundusz pracy oraz odsetek za zwłokę na datę wydania decyzji z dnia 10 grudnia 2019 roku za okres od 02-2014 do (...) (postanowienie wydane na rozprawie w dniu 10 marca 2021 r., k. 94 a.s.). W odpowiedzi na powyższe zobowiązanie organ rentowy pismem z dnia 26 marca 2021 r. przedstawił zaległości składkowe M. W. za okres od 02-2014 do (...), które wynosiły na ubezpieczenie społeczne za okres 02/2014 i 09/2014 - 1.250,84 zł plus 550,00 zł z tytułu odsetek, zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres 02/2014 i 09/2014 - 540,80 zł plus 239,00 zł z tytułu odsetek, zadłużenie z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres

02/2014 i 09/2014 - 110,14 zł plus 49,00 zł z tytułu odsetek. Należności za okres od 10/2014 do 09/2015 zostały opłacone przez płatnika (pismo ZUS z dnia 26 marca 2021 r., k. 98 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy oraz aktach rentowych odwołującego. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia 10 grudnia 2019 r., znak: (...) było częściowo zasadne.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 10 grudnia 2019 r. zasadnie stwierdził, że ubezpieczony M. W. posiada zaległości w opłacaniu składek za okres od 02/2014 do 12/2017 na łączną kwotę 38.831,62 zł.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 423), zwanej dalej ustawą systemową, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Nadto, stosownie do treści art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie,
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników.

Na podstawie art. 32 ustawy systemowej, do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Wskazać również należy, że zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 zd. 2 ustawy systemowej, w przypadku opłacania składek po terminie płatnik składek obowiązany jest do obliczenia i zapłaty odsetek za zwłokę, przy czym odsetki te obliczane są od dnia następującego po dniu upływu płatności składek (art. 23 ust. 1 cyt. ustawy). Na mocy delegacji art. 49 ust. 1 cytowanej ustawy, szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach rozliczania składek uregulowane zostały rozporządzeniem Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2008, Nr 78, poz. 465 ze zm.).

Kwestie związane z podleganiem przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu normują przepisy art. 6 i art. 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Ubezpieczeniem chorobowym osoby te obejmowane są dobrowolnie na swój wniosek (art. 11 ust. 2 ww. ustawy). Jak wynika natomiast z treści art. 17 powołanej ustawy, obowiązek zapłaty składek powstaje z mocy prawa. Płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, rozliczać oraz opłacać należne składki za dany miesiąc kalendarzowy. Zgodnie zaś z treścią art. 23 ust. 2 ustawy, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa. Osoby prowadzące pozarolniczą działalność

gospodarczą składki na ubezpieczenia społeczne finansują w całości z własnych środków oraz sami obliczają składki i przekazują je co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Składki te stają się natomiast wymagalne w terminie ich płatności niezależnie od tego, czy zostały prawidłowo rozliczone i wskazane w deklaracji rozliczeniowej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 kwietnia 2010 r., III AUa 1157/09). Przepisy powołanej ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w sposób precyzyjny i jednoznaczny określają terminy, do których istnieje obowiązek złożenia deklaracji i zapłaty składek. Wynika z nich, że po upływie wskazanego terminu płatności występuje stan obiektywny, od którego wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia. Termin płatności oznacza datę powstania zaległości składkowej i to niezależnie od tego, na ile prawidłowo został wykonany przez płatnika obowiązek wskazania podstawy wymiaru i opłacenia należnej składki. W tym miejscu przytoczyć należy poglądy judykatury, zgodnie z którymi obowiązek zapłaty składki we właściwej wysokości ciąży na płatniku składki i nie może on się z tego obowiązku zwolnić (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 października 2006 r., III AUa 797/06). Obligatoryjność opłacania składek na ubezpieczenia społeczne dotyczy bowiem wszystkich płatników składek. Ryzyko zaś związane z prowadzoną działalnością ponosi przedsiębiorca zarówno w trakcie jej prowadzenia, jak i po jej zakończeniu.

Zgłoszenie do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych rodzi obowiązek opłacania z tego tytułu należnych składek. Obowiązek opłacania składek wynika z faktu podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, ewentualnie z faktu dobrowolnego przystąpienia do ubezpieczeń. W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą dobrowolnie można podlegać ubezpieczeniu chorobowemu. W myśl art. 13 pkt. 4 powołanej ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu obowiązującym od dnia 20 września 2008 r. obowiązek ubezpieczenia trwa - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Ustawodawca przewidział także możliwość zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej na okres od 1 miesiąca do 24 miesięcy poprzez dodanie art. 14a obowiązującego od dnia 20 września 2008 r. do ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2018 r., poz.107 ze zm.). Zgodnie natomiast z art. 46 ust. 1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Uwzględniając powyższe Sąd przyjął, że w rozpatrywanej sprawie wysokość zaległości z tytułu należności składkowych została udowodniona przez organ rentowy (art. 34 ustawy systemowej) i nie została zakwestionowana przez M. W.. Ubezpieczony nie zaprzeczył, że takie zaległości na koncie ubezpieczonego faktycznie wystąpiły. Istota sporu nie dotyczyła zatem samego faktu istnienia zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek, ani też jego wysokości, lecz ustalonego przez organ rentowy okresu wykonywania działalności przez spółkę (...) s.c.

Kwestią zasadniczą dla oceny, czy wymierzenie tych składek było uzasadnione, było więc przesądzenie faktu wykonywania działalności przez spółkę (...) s.c. Obowiązek ubezpieczenia społecznego osoby prowadzącej działalność gospodarczą wynika bowiem z przepisów prawa i nie jest uzależniony od woli ubezpieczonego lub organu rentowego.

Sąd Okręgowy po przeanalizowaniu stanu faktycznego sprawy doszedł do wniosku, że ubezpieczony M. W. w okresie od dnia 1 lutego 2011 r. do września 2015 r. działalność tę prowadził, a zatem podlegał on z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym, a co za tym idzie – zobowiązany był do opłacania składek na te ubezpieczenia, zaś obowiązkowe podleganie ubezpieczeniom emerytalno-rentowym skutkuje podleganiem ubezpieczeniu zdrowotnemu. Z kolei z materiału dowodowego w sprawie wynika, że odwołujący zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej w okresie od października 2015 r. do grudnia 2017 r. Sąd miał na uwadze przede wszystkim fakt, że od 15 września 2015 r. spółka (...) s.c. nie wynajmowała już lokalu przy ul. (...) lok 68, gdzie prowadzona była sprzedaż detaliczna z uwagi na problemy finansowe spółki. Podkreślenia wymaga przy tym, że nie zgłoszenie zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej, bądź brak jej wyrejestrowania rodzi domniemanie, że jest ona prowadzona. To domniemanie można jednak obalić dowodząc, że pomimo nie zgłoszenia zawieszenia działalności nie była ona prowadzona. Ciężar jednak udowodnienia takiego faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.), czyli w tym przypadku na odwołującym. Ubezpieczony jak sam przyznał w treści odwołania nie wyrejestrował prowadzonej

działalności. Jednakże zdołał on udowodnić, że działalność ta nie była prowadzona już od 15 września 2015 r., w drodze przedstawionych przez niego dowodów w postaci dokumentu rozwiązania umowy najmu lokalu. Okoliczność ta potwierdzona została również w piśmie Biura (...) z dnia 2 czerwca 2020 r. Sąd miał na względzie również okoliczność, że płatnik nie złożył zeznania podatkowego za 2016 r., natomiast w 2017 r. spółka nie miała żadnych dochodów.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy zważył, że skarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych była niezasadna w zakresie jakim obejmowała zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek za okres od października 2015 r. do grudnia 2017 r. W konsekwencji powyższych rozważań Sąd Okręgowy zmienił skarżoną decyzję na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zgodnie z pkt 1 sentencji wyroku.

Z kolei wobec tego, decyzja organu rentowego okazała się zasadna jedynie w zakresie zadłużenia obejmującego okres od 02/2014 do 09/2015, kiedy działalność gospodarcza była przez M. W. faktycznie prowadzona. Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie M. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. z dnia 10 grudnia 2019 r., znak: (...), co do nieopłaconych składek za okres od 02/2014 do 09/2015, o czym orzekł w pkt 2 sentencji wyroku.

Zgodnie z treścią art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Zawarte w pkt. 3 sentencji wyroku orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego uzasadnione jest treścią powyższej regulacji. Sąd Okręgowy nie obciążył odwołującego M. W. kosztami zastępstwa procesowego biorąc pod uwagę jego sytuację finansową oraz fakt, że odwołujący jest stroną częściowo wygrywającą sprawę, ponieważ skarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych była niezasadna w zakresie jakim obejmowała zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek za okres od października 2015 r. do grudnia 2017 r. Ponadto, za nieobciążaniem odwołującego kosztami postępowania przemawiały w ocenie Sądu zasady współzycia społecznego oraz poczucie sprawiedliwości.

SSO Renata Gąsior